

HANDLEIDING START HET GESPREK

Het bespreekbaar maken van bezorgdheden als professional

- Stop it Now Nederland –

Deze handleiding is ontwikkeld in samenwerking met Stop it Now Vlaanderen

Kader

Wat is 'Stop it Now'?

Stop it Now is een **gratis, anonieme en vertrouwelijke hulplijn** die ondersteuning biedt aan iedereen die zich zorgen maakt over hun seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen. Stop it Now is er ook voor iedereen die zich zorgen maakt over de gevoelens of het gedrag van een naaste: partners, familieleden, vrienden,....

Wat is het probleem?

Het is voor professionals niet eenvoudig wanneer ze ontdekken dat iemand met pedofiele gevoelens worstelt, seksuele gevoelens heeft of gedrag stelt ten aanzien van minderjarigen, of wanneer iemand aangeeft misbruikbeelden van minderjarigen te hebben bekeken. Ook professionals weten niet altijd hoe ze hierop dienen te reageren, wat ze kunnen ondernemen en bij wie ze terecht kunnen. Ondersteuning zoeken bij deze bezorgdheden kan helpen. Deze vragen en bezorgdheden bespreekbaar maken met de persoon waarover men bezorgd is, is echter vaak de eerste stap.

Waarom ondersteuning van professionals?

Ondanks de thema's (potentieel) seksueel kindermisbruik, pedofiele gevoelens, bezorgdheden over seksuele gevoelens etc. delicate thema's zijn, is het erg belangrijk een klimaat te creëren waar **bezorgdheden bespreekbaar gemaakt worden**, zonder iemand bij voorbaat te veroordelen. Hierbij kunnen professionals gebruik maken van de ondersteuning van Stop it Now.

Daarnaast ervaren mensen met pedofiele gevoelens, en personen die zich zorgen maken over hun eigen seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen, vaak gevoelens van schaamte, angst en eenzaamheid. Ze ervaren een groot stigma en hebben het gevoel nergens terecht te kunnen. Het kan daarom ook voor hen een groot verschil maken dat de bezorgdheden bespreekbaar gemaakt worden. Samen kan er op zoek worden gegaan naar ondersteuning en hulp.

Sociale ondersteuning is tot slot essentieel ter preventie van seksueel kindermisbruik. Het wegvallen van steun of het geconfronteerd worden met afwijzing wanneer men naar hulp zoekt, kan immers risico verhogend werken voor mensen die worstelen met een seksuele aantrekking naar kinderen.

Door het bespreekbaar maken van de bezorgdheden kunnen ook professionals bijdragen tot de ondersteuning van een gestigmatiseerde doelgroep en mogelijk ook direct of indirect tot de preventie van seksueel kindermisbruik.

Doelstelling?

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

Stop it Now wil op deze manier professionals die zich zorgen maken over de seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen van een cliënt/patiënt, beter bereiken en ondersteunen. Door het geven van juiste informatie, advies en ondersteuning aan professionals wil Stop it Now de personen die daar nood aan hebben beter toeleiden naar de gepaste hulp. Naast het bieden van ondersteuning aan de cliënt/patiënt vervult de professional ook een maatschappelijke rol, daarom moet er ook steeds aandacht zijn voor de veiligheid en de integriteit van de patiënt/cliënt zelf en anderen. In dit kader is het relevant dieper in te gaan op het beroepsgeheim en de uitzonderingen hierop.

Wat is het beroepsgeheim?

Het beroepsgeheim zorgt ervoor dat zorg- en hulpverleners verplicht zijn alle verkregen informatie in hun beroep geheim te houden. Wie in een vertrouwelijke relatie staat ten opzichte van een hulpvrager, mag de informatie die hij of zij te weten komt niet met anderen delen. Relevante informatie mag wel gedeeld worden onder collega's in functie van de hulpverlening, volgens het gedeeld beroepsgeheim. Het beroepsgeheim blijft altijd gelden, ook wanneer de vertrouwensrelatie beëindigd is.

Wanneer mag/kan ik melden als professional?

Wanneer er vermoeden is dat iemand zijn integriteit in gevaar is, kan het beroepsgeheim worden verbroken in het kader van de noodtoestand. Hier is er sprake van het meldingsrecht, niet de meldingsplicht.

De noodtoestand betreft een situatie waarbij er onmiddellijk en groot gevaar is voor de persoon zelf of voor derden. Dat kan gaan om situaties waarbij de persoon informatie geeft over een dreigend misdrijf (vb. dreiging voor het plegen van misbruik) of over een andere situatie die een ernstig gevaar betekent voor iemands integriteit (vb. minderjarige in omgeving potentieel in gevaar). Enkel wanneer er ernstige vermoedens zijn dat iemand in gevaar is in de toekomst, kan informatie overgemaakt worden aan de bevoegde instanties. Louter voor kennis over feiten uit het verleden kan het beroepsgeheim dus niet worden verbroken.

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

OVERZICHT – HANDLEIDING START HET GESPREK

STAP 1: DE VOORBEREIDING

- Kies een geschikt moment
- Vertrouw op je gevoel
- Verdiep je in het thema
- Concretiseer je bezorgdheid
- Praat over je bezorgdheden met een collega/in team
- Bereid het uiteindelijke gesprek goed voor

STAP 2: GA HET GESPREK AAN

- Start het gesprek
- Tast de situatie af op een open, niet veroordelende manier

STAP 3: STIMULEER DE CLIENT/PATIENT OM ZELF TE VERTELLEN

- Stel open vragen
- Laat de cliënt/patiënt ook zelf zijn/haar verhaal doen

STAP 4: VAT HET GESPREK SAMEN

- Vat samen wat jullie besproken hebben

STAP 5: BESPREEK HET VERVOLG

- Maak afspraken
- Geef nummer van Stop it Now aan cliënt/patiënt
- Bespreek mogelijkheden voor hulpverlening
- Stel - indien nodig - samen een veiligheidsplan op
- Rond het eerste gesprek goed af
- Schat de situatie en de veiligheid in
- Indien nodig, doe aangifte

STAP 6: ZORG VOOR JEZELF

- Neem de ruimte om het even te laten bezinken
- Evaluer het gesprek en bespreek na met je collega/in team

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

HANDLEIDING START HET GESPREK

Spreeken over je bezorgdheden met een cliënt/patiënt

Deze handleiding geeft je correcte informatie over pedofilie en seksueel kindermisbruik. Het legt het verband uit tussen beide, maar ook wat de verschillen juist zijn tussen pedofilie en kindermisbruik (zie aandachtspunten). Daarnaast geeft de handleiding aan wat je kan doen wanneer je je zorgen maakt over de gevoelens of het gedrag van iemand binnen je professionele activiteiten en waarom het zo belangrijk is om dit bespreekbaar te maken. Deze handleiding formuleert tot slot een aantal tips over hoe je als professional dit gesprek kan voorbereiden, hoe je het gesprek uiteindelijk kan aangaan en aanpakken.

Deze handleiding kan je ondersteunen in het aangaan van een gesprek met de persoon waarover je bezorgd bent. Als je vragen of bezorgdheden hebt tijdens het doorlopen van deze handleiding, mag je uiteraard steeds contact opnemen met Stop it Now.

Inleiding

Praten over seks is nooit gemakkelijk, ook niet als professional. Praten over bezorgdheden omtrent een seksuele aantrekkings naar minderjarigen en (potentieel) seksueel kindermisbruik is nog moeilijker. Het kan echter essentieel zijn om dit gesprek als professional aan te gaan om mensen in de omgeving te beschermen, het kan bovendien ook een groot verschil maken voor de persoon waarover je bezorgd bent zelf.

Veel mensen die in de knoop zitten met gedachten of gevoelens die ze niet begrijpen, voelen zich alleen. Ze weten niet met wie ze kunnen praten. Ook mensen die seksueel misbruik pleegden, wensten achteraf vaak dat iemand hen rechtstreeks had gevraagd wat er aan de hand was. Een gesprek is bijgevolg de beste manier om verandering op gang te brengen. Stop it Now kan je helpen bij het stellen van vragen om meer te weten te komen over wat er mogelijks aan de hand zou kunnen zijn en wat je kan doen om de persoon te helpen. Stop it Now zal je helpen zoeken naar welke opties mogelijk zijn en welke stappen je best kan nemen als professional. Stop it Now kan je ook ondersteunen in de beslissing om er – samen met de persoon waarover je bezorgd bent – langdurige gespecialiseerde hulp bij te halen.

Als je je onzeker voelt over wat nu juist seksueel kindermisbruik en pedofilie is, dan ben je niet alleen. Wens je meer informatie over pedofilie, (on)aanvaardbaar seksueel gedrag of kindermisbruik, bekijk dan de aandachtspunten van dit document of ga naar de veel gestelde vragen en antwoorden op de Stop it Now website. Je kan ook steeds meer leren over seksuele gezondheid op de website van [Sensoa](https://www.sensoa.be). Uiteraard kan je als professional ook steeds terecht bij Stop it Now voor het bespreken van je vragen of bezorgdheden.

Stop it Now: 0800 266 64 36 – info@stopitnow.nl – www.stopitnow.nl –

Deze handleiding is ontwikkeld in samenwerking met Stop it Now Vlaanderen. Deze handleiding werd opgesteld in lijn met de adviezen van Sensoa en steunt op de Onder 4 ogen methode van Sensoa (<https://www.sensoa.be/als-professional-praten-over-seksuele-gezondheid>). De Onder 4 ogen methode is een gespreksmethodiek die intermediairs

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

ondersteunt om, in een een-op-een gesprek, seksuele gezondheid proactief ter sprake te brengen. Deze gespreksmethodiek werd toegepast op het bespreken van bezorgdheden rond seksuele gevoelens of gedrag naar minderjarigen. Sensoa is het Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid.

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

STAP 1: DE VOORBEREIDING

- Kies een geschikt moment

Denk na over waar en wanneer je het gesprek wilt voeren. Dit zal afhankelijk zijn van de professionele context. Kies een plaats uit waar je veilig, rustig en comfortabel kan praten, dit kan bijvoorbeeld zijn op de praktijk of bij de cliënt/patiënt thuis. Zorg dat er voldoende privacy is om het gesprek te voeren.

- Vertrouw op je gevoel

Als je aanvoelt dat iets niet oké is, ben je misschien geneigd om dit te negeren. Maar jouw gevoel is meestal een reactie op iets bestaands dat je gezien of gehoord hebt. Jouw gevoel is daarom geen bewijs dat er iets onrustwekkend aan de hand is, maar wel belangrijk genoeg om het serieus te nemen en het te bespreken.

- Verdiep je in het thema

Zorg dat je weet waar je over spreekt en dat je de juiste terminologie gebruikt. Het feit dat iemand zich mogelijk seksueel aangetrokken voelt tot minderjarigen, hoeft niet te betekenen dat die persoon een direct gevaar is voor minderjarigen. Ook in dit geval kan er een situatie gecreëerd worden waarin iedereen zich goed en veilig voelt. Probeer jezelf vooral eerst goed te informeren over de verschillen tussen het hebben van seksuele gevoelens voor minderjarigen, seksueel kindermisbruik en het kijken van afbeeldingen van seksueel misbruik van minderjarigen. Maar ook wat strafbaar en schadelijk is en wat niet. Kijk voor meer informatie op onze website¹ of die van het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)². Hier vind je meer informatie over de genoemde thema's. Je kunt ons ook bellen op 0800 266 64 36.

- Concretiseer je bezorgdheid

Probeer voor jezelf duidelijk te krijgen waar je bezorgdheid op is gebaseerd. Waar maak je je precies zorgen om, en waar komt die bezorgdheid vandaan? Maak ook gebruik van voorbeelden om je bezorgdheden concreet te maken in het gesprek.

- Praat over je bezorgdheden met een collega/in team

Alvorens je een gesprek begint over je bezorgdheden, kan het nuttig zijn om eerst met een collega of je team te overleggen. Zo sta je niet alleen en krijg je ook het perspectief van een andere professional. Het is immers nooit de individuele verantwoordelijkheid van een

---

¹ www.stopitnow.nl

² www.eokm.nl

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

professional om hiermee om te gaan. Het is goed om je zorgen eerst met deze persoon te bespreken, en samen te bekijken wat er precies aan de hand is en welke stappen nodig zijn in deze situatie. Na het gesprek kan deze collega/het team jou ook ondersteunen. Want ook voor jezelf zorgen is belangrijk.

Als er geen collega is waarmee je je bezorgdheden kan bespreken, mag je steeds contact opnemen met Stop it Now op het nummer 0800 266 64 36. Stop it Now kan jou ondersteunen tijdens de voorbereiding van het gesprek.

- Bereid het uiteindelijke gesprek goed voor

Denk goed na over welke boodschap je wilt overbrengen. Kies een paar van de belangrijkste punten voor het eerste gesprek uit. Je moet in staat zijn om jouw zorgen te beschrijven over de seksuele gevoelens en/of gedrag dat je opgemerkt hebt. Onthoud: veel mensen vinden het lastig om te praten over mogelijke seksuele gevoelens of gedrag ten aanzien van minderjarigen. Je bent hier niet de enige in.

Een andere afweging die hierin helpend kan zijn is het bewustzijn van jouw betrokkenheid, mandaat en finaliteit als hulpverlener. Wat kan je wel en niet bieden aan deze cliënt/patiënt? Kan je eenmalig een luisterend oor bieden, verkennen en eventueel doorverwijzen? Kan je een verder traject lopen met deze cliënt/patiënt? Afbakenen wat je wel/niet voor iemand kan betekenen, kan een duidelijkere richting geven in het voorbereiden van een gesprek.

Het is ook goed om als professional stil te staan bij je eigen persoonlijke overtuigingen en referentiekader. Denk voor jezelf na over wat het praten over seksualiteit, en specifiek potentieel seksueel kindermisbruik, bij jou teweeg brengt. Wat doet het met jou als professional, en wat doet het met jou als persoon? Het is belangrijk om stil te staan bij je eigen persoonlijke overtuigingen over dit thema. Jouw normen en waarden hebben ook impact op de manier waarop jij het gesprek met iemand voert. Wees je hiervan bewust en wees eerlijk tegenover jezelf. Als je zelf drempels ervaart om het gesprek hierover aan te gaan, bespreek dan eventueel hoe een collega jou hierin kan ondersteunen.

STAP 2: GA HET GESPREK AAN

- Start het gesprek

Maak bij de start van het gesprek duidelijk dat je je ergens zorgen over maakt. Leg uit waarover je wil praten en waarom je erover wil praten. Je mag gerust ook aangeven dat je het niet makkelijk vindt om het gesprek aan te gaan. Geef aan dat je hier een open gesprek over wil voeren. Je mag ook aangeven dat je als professional de persoon wil helpen, maar dat je ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid draagt.

Het kan zijn dat een cliënt/patiënt zelf veel negatieve emoties (bvb. schaamte, angst voor afwijzing,...) ervaart om het thema tijdens een gesprek op te halen. Door hier als hulpverlener een eerste stap in te zetten, hoeft het onderwerp niet in de taboesfeer te

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

verkeren en geef je een veilige ruimte aan de cliënt/patiënt om zijn gedachten, gevoelens of gedrag te bespreken.

- Tast de situatie af op een open, niet veroordelende manier

Denk altijd goed na over wat je zegt en hoe het kan overkomen. Vraag je steeds af of het niet veroordelend klinkt. Praat vooral vanuit jezelf, zodat je het niet voor de ander lijkt in te vullen (Bijvoorbeeld: 'ik heb het gevoel dat', 'ik denk dat', 'ik vind dat'). Bespreek je zorgen en geef een aantal voorbeelden wanneer het niet duidelijk is.

Je mag echter wel duidelijk maken dat bepaald gedrag niet kan, schadelijk is voor kinderen, en strafbaar wordt gesteld volgens de wet. Geef erkenning voor de situatie van de persoon, maar minimaliseer nooit de schade die het gedrag aan kinderen kan toebrengen. Belangrijk om te houden: voordeel het gedrag, niet de persoon. De persoon is veel meer dan dat.

Wat als ...
de persoon boos wordt
de persoon het dadelijk afblokt
je merkt dat je te emotioneel wordt
je kwaad wordt
...

Voorkom escalatie en rond het gesprek dan af. Maak een nieuwe afspraak wanneer jullie het beiden even hebben kunnen laten bezinken. Overweeg wat de volgende stappen kunnen zijn. Misschien kan je er wel een andere hulpverlener bij betrekken die jullie beiden kunnen vertrouwen? Je kan ook eenvoudigweg zeggen: 'laten we het morgen opnieuw proberen'. Dit is alleszins niet de enige kans. Het is normaal dat zo een gesprek moeilijk verloopt. Het is goed dat je het gesprek bent aangegaan, dat is het begin.

STAP 3: STIMULEER DE PERSOON OM ZELF TE VERTELLEN

- Motiveer de cliënt/patiënt ook zelf zijn/haar verhaal te vertellen

Stimuleer degene waarover je bezorgd bent om zelf te vertellen. Dit kan je doen door concreet te vragen naar: 'wat vind je er zelf van?', 'wat wil je hier zelf over vertellen?' et cetera. Stel een aantal open vragen over hoe de ander het ziet of hoe hij/zij zich voelt. Stel altijd vragen zonder bepaalde zaken te veronderstellen of te veralgemenen en stel enkel vragen die er toe doen in functie van je bezorgdheid en het welzijn van de cliënt/patiënt.

Gevoelens die bij mensen kunnen spelen zijn bijvoorbeeld eenzaamheid, afwijzing van de wereld, schuldgevoelens, depressieve gevoelens, en ook suïcidale gedachten. Het is dus belangrijk ook hier naar te vragen. Erken de emoties en angsten die bij de cliënt/patiënt kunnen spelen.

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

Laat ook zeker genoeg ruimte aan de persoon om zelf te vertellen. Als de persoon begint te vertellen, kunnen onderstaande vragen je helpen wat duidelijkheid te krijgen over hoe de persoon er zelf naar kijkt, wat hij/zij verwacht en waar zijn/haar grootste bezorgdheden liggen.

Zorgen: bevroeg of en waar de persoon zichzelf zorgen over maakt.

- Bijvoorbeeld: 'waar maak jij je vooral zorgen over?', 'wat is je grootste zorg?'

Ideeën: bevroeg hoe de persoon er zelf over denkt.

- Bijvoorbeeld: 'hoe zit het volgens jou in elkaar?', 'welke gedachten komen er bij je op?'

Verwachtingen: bevroeg wat de persoon zelf verwacht of hoopt.

- Bijvoorbeeld: 'waar hoop jij zelf op?', 'wat verwacht jij dat er zal gebeuren?', 'hoe zie jij de toekomst, hoe gaan we nu verder?'

Ondersteunende factoren: bevroeg welke elementen wel goed lopen/ ondersteuning bieden.

- Bijvoorbeeld: 'wat helpt je nu al om met je gevoelens/fantasieën om te gaan?', 'wat biedt jou ondersteuning?', 'wat kan afleiding geven?'

STAP 4: VAT HET GESPREK SAMEN

- Vat samen wat jullie besproken hebben

Vat goed samen wat jullie zojuist besproken hebben en welke afspraken jullie hebben gemaakt. Bespreek ook hoe jullie deze afspraken gaan nakomen en wanneer volgens jullie aan de afspraak is voldaan.

Door het gesprek samen te vatten kan je het langzaam aan afronden. Het is het beste om het gesprek niet té lang door te laten gaan. Als je merkt dat het voor één van de twee genoeg is geweest, kan je het gesprek proberen op een goede manier af te ronden door het samen te vatten.

DO!

DON'T

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

○ Problematiseer het gedrag, niet de persoon ○ Geef voorbeelden van het gedrag waarover je bezorgd bent ○ Verduidelijk wat dit met jou doet of heeft gedaan ○ Stel duidelijke en open vragen ○ Durf door te vragen ○ Geef ruimte voor emoties	○ Veroordeel de persoon niet ○ Generaliseer niet, veralgemeen niet ○ Vul de antwoorden niet zelf in ○ Ga niet uit van je eigen veronderstellingen ○ Trek geen overhaaste beslissingen

STAP 5: BESPREEK HET VERVOLG

Dit is een noodzakelijke stap. **In alle gevallen bespreek je samen een vervolg.** Als je niet samen op zoek gaat naar verdere hulp, of je maakt geen nieuwe afspraak, is het van belang om te benoemen dat iemand altijd bij jou terecht kan. Zo geef je de boodschap dat de deur bij jou openstaat om het er nog eens over te hebben.

- Maak afspraken

Bespreek vooraleer je het gesprek afrondt altijd goed hoe je verder gaat. Maak samen afspraken over hoe jullie het na het gesprek gaan aanpakken. Afhankelijk van de situatie, bespreek je welke vervolgstappen er nodig zijn. Een van de vervolgstappen kan zijn dat jullie een nieuwe afspraak plannen. Tijdens het tweede gesprek kunnen jullie dan terugkomen op de afspraken die eerder gemaakt zijn. Andere vervolgstappen kunnen zijn: afspraken maken over hoe de komende periode veilig overbrugd gaat worden, het zoeken naar verdere hulp en ondersteuning,...

Mogelijke afspraken kunnen bijvoorbeeld gaan over:

- Waar kan je terecht?
- Wat zijn moeilijke situaties voor jou?
- Met wie ga je dit bespreken?
- Hoe ga je potentiële risicosituaties vermijden?
- Hoe ga je om met minderjarigen in jouw omgeving?
- Hoe kunnen we jou helpen?
- Hoe gaan we hiermee verder?

.....

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

Kijk of de cliënt/patiënt iemand in zijn omgeving heeft met wie hij/zij dit kan delen. Is er een veilige omgeving waar de persoon over zijn gevoelens kan praten, of iemand die kan helpen/ondersteunen als het moeilijk wordt?

- Geef het nummer van Stop it Now aan cliënt/patiënt

Geef het nummer van Stop it Now door aan de cliënt/patiënt zodat de cliënt/patiënt zelf contact kan opnemen. Het is mogelijk dat de persoon immers meer durft te vertellen in een anonieme situatie. Daarnaast kan Stop it Now samen met de persoon kijken welke hulpverlening passend zou zijn en doorverwijzen naar de meest gepaste en/of gespecialiseerde hulp.

Geef ook aan dat naasten van de cliënt/patiënt met Stop it Now kunnen bellen voor advies en ondersteuning.

- Bespreek mogelijkheden voor hulpverlening

Bespreek welke mogelijkheden er voor deze cliënt/patiënt zijn voor verdere hulp. Ga samen na hoe de persoon het beste geholpen zou kunnen worden. Lukt het de persoon om zelf verdere stappen te zetten, gedachten en gevoelens onder controle te houden, of het gedrag te stoppen? Of is er meer professionele hulpverlening nodig?

Zie hieronder de sociale kaart voor verschillende instanties waarnaar verwezen kan worden.

Sociale kaart

Meldpunt kinderporno https://www.meldpunt-kinderporno.nl/	Voor het melden van kinderporno op het internet
Stop it Now https://stopitnow.nl	Hulp en advies voor iedereen die zich zorgen maakt over zijn eigen of andermans seksuele gevoelens of gedrag. Voor professionals kan Stop it Now ook meedenken voor doorverwijzing naar langdurige hulp
Veilig Thuis https://veiligthuis.nl/	Bij zorgen over de veiligheid van een kind. Veilig Thuis is er voor advies en ondersteuning en het melden van huiselijk geweld en kindermishandeling
Juridisch loket https://www.juridischloket.nl/	Bij alle vragen rondom het juridisch proces

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

Politie https://www.politie.nl/aangifte-of-melding-doen	Voor het maken van een melding of doen van aangifte
113 https://www.113.nl/	Hulplijn voor mensen met suicidale gedachten
Forensische poliklinieken https://www.zorgkaartnederland.nl/forensisch-centrum De Waag https://dewaagnederland.nl/	Overzicht van forensische centra met specialisatie in het behandelen van mensen met seksueel grensoverschrijdend gedrag
Seksuologen https://www.nvvs.info/ https://www.nvvs.info/clienten/zoek-een-seksuoloog	Nederlandse vereniging voor seksuologie. Overzicht voor het vinden van een seksuoloog
Psychologen https://www.psynip.nl/vind-een-psycholoog/ https://www.vind-een-psycholoog.nl/	Overzicht voor het vinden van een psycholoog

- Stel - indien nodig - samen een veiligheidsplan op

Dit veiligheidsplan kan verband houden met de veiligheid van minderjarigen in de omgeving, maar ook met de veiligheid van de persoon waarover je bezorgd bent. Wees duidelijk waarover je bezorgd was en waar je nog steeds zorgen over hebt. Als jullie er samen in het gesprek op uitkomen dat de zorgen concreet en gegrond zijn, zou je voor de veiligheid van de persoon zelf en van anderen een veiligheidsplan op kunnen stellen. In dit veiligheidsplan komen afspraken te staan die nodig zijn om een veilige situatie te creëren.

Een veiligheidsplan:

- Maak duidelijke afspraken, afhankelijk van je zorgen. Bespreek deze afspraken, zodat iedereen weet wat er van hem/haar verwacht wordt.
- Neem je verantwoordelijkheid en bespreek het wanneer je dingen opmerkt die je niet oké lijken. Kijk er op toe dat het veiligheidsplan door iedereen gevolgd kan worden.
- Betrek er eventueel andere volwassenen bij om het veiligheidsplan goed te kunnen volbrengen.
- Probeer er te zijn voor wie er betrokken is en het nodig heeft.

Wanneer er iemand gevaar loopt – en de persoon niet bereid is samen een oplossing te zoeken - kan je zelf verdere stappen ondernemen. Je kan terecht bij de hulpverlening, of in het geval van een strafbaar feit of noodsituatie kan je melding maken bij de bevoegde autoriteiten (zie info beroepsheim).

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

- Rond het eerste gesprek goed af

Om het gesprek echt te beëindigen toets je best altijd nog even af hoe die persoon zich nu voelt. Misschien heeft de cliënt/patiënt nog even tijd nodig om alles te verwerken. Check voordat je het gesprek afrondt of het duidelijk is voor de cliënt/patiënt hoe het nu verder gaat. Woorden om mee te eindigen: 'Hé, we hebben nu wel veel besproken. Misschien heb je wat tijd nodig om erover na te denken. 'Je kan hier altijd terecht om verder te praten.' Of 'Kan jij verder met wat er hier besproken is, of zullen we het beiden even laten bezinken en een nieuwe afspraak inplannen?'

Soms is één gesprek niet genoeg om iemand echt te bereiken en samen tot een oplossing te komen. Wat vooral belangrijk is, is dat je de tijd neemt om het gesprek te voeren en eventueel een tweede gesprek aan te gaan wanneer dat nodig is.

- Schat de situatie en de veiligheid in.

Op basis van het gesprek probeer je in te schatten of deze cliënt/patiënt een gevaar zou kunnen zijn voor zichzelf of anderen. Hiervoor is het goed om een aantal vragen te beantwoorden. "Heeft de cliënt/patiënt in de directe omgeving iemand die een gevaar zou kunnen lopen?", "Heeft de cliënt/patiënt in het verleden reeds zorgwekkend gedrag gesteld?", "Wat is de motivatie van de cliënt/patiënt om dit gedrag te vertonen?", "Heeft de cliënt/patiënt zelf angst om de controle te verliezen?". Wanneer u zich zorgen maakt over het (potentiële) gevaar van de cliënt/patiënt kan het nodig zijn verdere stappen te zetten in de hulpverlening, of de situatie te melden (zie info beroepsgeheim).

- Indien nodig, doe aangifte

Wanneer er iemand gevaar loopt – en de persoon niet bereid is samen een oplossing te zoeken - kan je zelf verdere stappen ondernemen. Je kan terecht bij de hulpverlening, of in het geval van een strafbaar feit of noodsituatie kan je melding maken bij de bevoegde autoriteiten (zie info beroepsgeheim). Voordat je dit overweegt, is het belangrijk om eerst te proberen samen naar oplossingen en passende hulpverlening te zoeken. Neem deze beslissing liefst niet alleen, bespreek zo mogelijk met een collega of je team (zie info wanneer mag ik melden?).

STAP 6: ZORG VOOR JEZELF

- Neem de ruimte om het even te laten bezinken

Verschillende emoties kunnen door dit gesprek naar boven komen. Je hebt misschien nog meer vragen die je wilt stellen. Het kan ook zijn dat je opgelucht bent en dat je het gevoel hebt dat je er goed aan hebt gedaan het gesprek aan te zijn gegaan. In het beste geval heb je het gevoel dat het gesprek goed verlopen is. Jullie kunnen samen de goede richting uitgaan.

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

Laat het even bezinken en geef jezelf de tijd het gesprek te plaatsen voordat je het gaat evalueren.

- Evalueer het gesprek en bespreek na met je collega/in team

Bespreek met je collega/je team hoe het gesprek is gelopen en wat je erbij gevoeld hebt. Het is immers ook belangrijk om voor jezelf te zorgen. Ook voor jou kan dit een moeilijk gesprek geweest zijn. Wanneer nodig kan je ondersteuning zoeken. Zo kan je na het gesprek contact opnemen met Stop it Now.

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl

AANDACHTSPUNTEN

Pedofilie

- Het kan niet vaak genoeg worden gezegd: een pedofiel is niet gelijk aan een kindermisbruiker. Dat iemand seksuele gevoelens heeft voor minderjarigen wilt niet zeggen dat hij ook seksuele handelingen zal verrichten met minderjarigen. Bij het overgrote deel van plegers van seksueel kindermisbruik, spelen andere motieven dan het hebben van een pedofiele voorkeur voor minderjarigen een rol. Dit onderscheid is belangrijk om stigma te verminderen.
- Het vraagt moed om hulp te vragen bij het accepteren van een pedofiele geaardheid. Er heerst immers een groot stigma op dit onderwerp en niet iedereen durft hier over te praten met hun omgeving. Het zou kunnen dat jij de eerste bent met wie ze over hun gevoelens praten.
- Houd er rekening mee dat deze persoon ook depressieve gevoelens, angst, suïcidaliteit, en eenzaamheid kan ervaren. Belangrijk om hier dus ook naar te vragen.
- Leg uit dat een goed leven leiden met pedofilie mogelijk is: beperkingen in het uiten van seksualiteit zijn er natuurlijk, maar er is mogelijkheid tot zelfacceptatie met familie en vrienden die je kennen en waar je jezelf kunt zijn, hobby's en werk die voldoening geven. Ook kan er gezocht worden naar gezonde en veilige manieren om seksualiteit te beleven. Voor specifieke begeleiding in deze problematiek, kun je ook doorverwijzen naar Stop it Now.
- Je kunt verwijzen naar Stop it Now als iemand anoniem wil praten over zijn/haar seksuele gevoelens voor minderjarigen. Je kunt ook doorverwijzen naar Pedofilie.nl. Deze website is er om pedofilie bespreekbaar te maken, met informatie, steun en discussie onder lotgenoten.

Downloaders van seksuele misbruikbeelden van minderjarigen

- Het is belangrijk om te weten en vermelden dat het bekijken en downloaden van seksuele misbruikbeelden van minderjarigen (in de strafwet kinderporno) strafbaar is. Ook het klikken op een hyperlink bij vermoeden van seksuele misbruikbeelden is strafbaar. Virtuele kinderporno kan ook strafbaar zijn. Het is dus goed om te wijzen op wat wel en niet kan.
- Onderzoek met iemand de redenen van het kijken naar seksuele misbruikbeelden van minderjarigen. Er kunnen namelijk verschillende redenen zijn waarom iemand dit materiaal opzoekt. Vaak wordt gedacht dat iemand die kinderporno kijkt ook seksuele gevoelens voor minderjarigen zal hebben, maar het kijken naar deze beelden kan ook een uiting zijn van een pornoverslaving (waarbij personen op zoek gaan naar steeds extremer materiaal), een verzameldrang, etc. Voor meer informatie zie stoppen-is-mogelijk.eu. Ook kan je doorverwijzen naar Stop it Now om dit thema bespreekbaar te maken.
- Verwijs de cliënt/patiënt naar de online zelfhulpmodule voor downloaders van seksuele misbruikbeelden van minderjarigen: www.stoppen-is-mogelijk.eu. Deze website bestaat uit online zelfhulpmodules die inzicht geven in waarom iemand naar seksuele misbruikbeelden van minderjarigen kijkt en hoe hij/zij hier mee kan stoppen.
- Geef altijd de contactgegevens door van Stop it Now voor verder hulp en/of doorverwijzing.

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

Seksueel kindermisbruik

- Probeer in te schatten of een minderjarige direct gevaar loopt. Als dit zo is, bespreek hoe de veiligheid van het kind gewaarborgd kan worden. Schakel eventueel de hulp in van Veilig Thuis. Als de persoon geen stappen onderneemt richting hulp, en het kind is nog steeds in gevaar, maak dan een melding bij de bevoegde autoriteiten (zie info wanneer mag ik melden?). Kijk ook bij je organisatie wat de richtlijnen zijn omtrent het maken van een melding en overleg wanneer mogelijk met een collega en/of leidinggevende.
- Geef altijd de contactgegevens door van Stop it Now voor verdere hulp en/of doorverwijzing.

Als je meer wilt weten over wat precies de verschillen zijn tussen het hebben van seksuele gevoelens ten aanzien van minderjarigen, het plegen van seksueel kindermisbruik en het bekijken van afbeeldingen van seksueel misbruik van minderjarigen, verwijzen we je graag door naar onze website³ of die van het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM)⁴. Hier vind je meer informatie over de genoemde thema's.

---

³ www.stopitnow.nl

⁴ www.eokm.nl

Tijdens het doorlopen van deze stappen kan je steeds contact opnemen met Stop it Now.

0800 266 64 36 – www.stopitnow.nl